

BISERICA și ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr. pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adrezeze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Bătrânii și tinerii.

Cunoașterea trecutului este cel mai de căpetenie mijloc pentru priceperea actualității și totodată cel mai puternic element de întărire a conștiinței și demnității: *historia est magistra vitae.*

Dar dacă progresul, sau dezvoltarea progresivă a elementelor și forțelor de viață este o lege firească, nu e mai puțin adevărat, că aceea dezvoltare se urmează în jurul unor puncte luminoase cari croiesc brazdele ogorului istorului.

În viața, în dezvoltarea unui popor, acele puncte luminoase sunt: bărbații aleși, pricepători ai împrejurărilor în cari trăiesc, și cari trăiesc muncind, cu sufletul înălțat spre ideal.

Din incidentul aniversării de 25 de ani dela existența acestei reviste, în numărul jubilar, inaugurator al anului al 26-lea al ființei sale, un pe cât de prețios totatât de cald articol scris de părintele protopop C. Gurban, a fost consacrat memoriei acelora, cari pus-au temelie în aceste părți mărginașe dar băstinașe românești, unei vieți culturale naționale-bisericești române.

Articolul părintelui Gurban a fost mai ales remarcat de cei ce cu inimă românească și creștină cu noi împreună s'au bucurat de biruința noastră prin noi, asupra unui sfert de veac; a plăcut articolul cu verva-i deosebită.

„Revista învățătorilor și învățătoarelor“ din România, eată cu ce cuvinte a primit numărul nostru jubilar:

„Biserica și Școala“ escelenta publicațiune ce apare în Arad, și-a serbat cu nu năru-i din 6 Ianuarie 1902 aniversarea unei vieți rodnice de 25 ani — noi îi urăm atâta traiu câtă nevoie va fi de școală și biserică la Români. Între celelalte articole cu miez din acel Nr. C. S. Protopresbiterul C. Gurban publică studiul „Ne rărim... ori ne întărim?“ în care face bilanțul perioadei de 90 de ani de luptă pentru cultură și naționalitate în diecesa Aradului. Închieri de

o așa uatură am dori pentru toate celelalte provincii române.

„Acum 90 de ani un singur român, Moise Niccoară, reprezenta cauza națională. Atunci un singur om purta lupta de regenerare, — astăzi tot românul se simte regenerat și e conștiu de sine...“ (etc.) Încă odată, constatări ca acestea dela frați, ne umplu sufletul de mulțumire.

Mulțumire, mândrie și mângăere am simțit cetind frumosul articol al părintelui protopop Gurban și pecând ne exprimăm bucuria pentru răsunetul de preste munți al acelorași sentimente, — pentru complectarea adevărului din expunerile părintelui protopop C. Gurban, credem că e drept, ca mândra pleiadă de luptători și muncitori să o încheiem punând în șirul lor și pe acel ce cu drept cuvânt poate zice despre mișcările de rededeptare națională: »*eorum magna pars ui,*« ear acela este părintele protopop Constantin Gurban.

Ca student în teologie la Arad, în anul 1869 întemeiază și redactează ziarul »Speranța«, ziar literar; ear la anul 1872, ca profesor de teologie cu dr. G. Popa, cu actualul episcop P. S. S. Iosif Goldiș și C. Sa vicariul V. Mangra scot de sub tipar »Lumina.«

Un valoros colaborator a rămas și pentru »Biserica și Școala« C. Gurban, apoi s'a distins ca profesor, ca escelent predicator și neobosit scriitor pe terenul pastoral.

O muncă rîvnitoare, învrăstată cu idealismul propriugenerației sale harnice, îi pune astăzi veteranului protopop C. Gurban cuvintele în gură:

»Ghița e spartă, lucrarea-i vie (azi) pe toate terenele, — om să fie care (ne) va putea împedeca mersul acesta.«

»Epigonii« însă cum se presintă oare? Se presintă în adevăr spre mulțumirea și mângăierea veteranilor din strălucita pleiadă a înaintașilor?

Să ne referim în această privință la opiniunea autorisată a comitetului societății »Petru Maior« din Budapesta. În raportul anual 1900—1901 (p. 8.) ni se dau următoarele indigitări:

„Ne doare . . . mult . . . o boală ce molipsește corpul tinerimei universitare, — pe care o simțim foarte plăcut noi și cu noi împreună națiunea întreagă. E vorba adecă de acei tineri, pe cari împrejurări vi-trege, ispite, sau pornirile lor detestabile într'atâta le-au inficiat sufletul, încât nu mai simțesc trebuință de a se validita ca fii ai națiunii lor, doritoare de o cultură adevărată și temeinică. *Trebuie un suflet sănătos și*

senin, o inimă largă pentru interesele mari culturale; și tocmai acestea nu le are cel ce-și uită de sine. El nu are timp de cheltuit pentru a îndeplini „niște îndatoriri iluzorii“ față de neamul său: idealurile sale, avânturile sale trebuiescu bordonate egoismului-virtute, patimilor sale reprobabile. Acesta e adevărul, și da, trebuie să recunoaștem, că sunt între tinerii români conștiințe cari se degradează.“

Când dela avântul bătrânilor creatori de curent ajungem la »o boală molipsitoare în tinerețe, cuprinși de îngrijorare, trebuie cel puțin — să cădem pe gânduri! S.

Câteva reflecțiuni.

Se accentuează în continuu importanța cea mare a Reuniunilor preoțesci, se fac apeluri și în ditirambe se cântă o mulțime de elogii acestei instituțiuni — și în fine, se estrag valoroase rezultate din punerea ei în practică. Nici vorbă, că Reuniunile proiectate vor fi salutare, dacă bazele pe cari se vor înființa vor fi măduoase și de trăinicie pentru poporul al cărui pastori suntem — și dacă conclusele acelora se vor executa cu acea divină însuflețire, cu acea nobilă abnegațiune de care au fost cuprinși aceia ce concepură ideea reuniunilor preoțești. Dar dacă ne pogorim din idealuri, din sfera sublimelor aspirațiuni, jos la trista realitate — atunci numai ne vom convinge că în calea noastră este un colos de piedeci — atunci vom vedea cât de greu se va putea executa această idee. Nu mă indoesc de loc de bunavoința fraților mei preoți. Nu trag la îndoială dorul cel mare de care este însuflețită preoțimea peste tot de progres de cultură și lumină, dar luându-se în considerare poziția materială a multora, depărtările cele mari de centrul de întrunire, multele casuri de nașteri, moarte, cununie, cuminecarea bolnavilor cu cele sfinte, diversele funcțiuni ce pot obveni în fie-care parohie în absența preoțimei, căci nici vorbă nu va fi de substituire, fiind toți obligați a lua parte, atunci află de o imposibilitate fizică intruparea reuniunii ce se proiectează.

Învățătorii pot fi deobligați a lua parte la Reuniunile lor, pentru-că oficiul lor e de așa natură în cât pot să lipsască fără ca învățământul școlar să sufere sau să nu poată fi adus la ogaș — pînă când preoțimea nu va putea fi deobligată nici când fără ca să nu se desconsidere și vateme datorințele oficiului pastoral, cari omisiuni vor da ansă la cele mai acute nemulțumiri din partea poporului. A lipsi din parohie două sau trei zile însumă a lăsa poporul fără îngrijire pastorală și la lipsele lui zilnice va trebui să sufere mai ales acolo unde parochiile sunt mari și casurile dese — cu un cuvânt e greu de tot de a și gândi la inactivarea Reuniunilor preoțești. Afară de aceste momente ce zilnic pot obveni la fiecare preot în parochia sa, mai vin la rînd și așa numitele „pretexte“ și rari vor fi acei preoți, cari nu vor găsi o sumedenie de pretexte ca să absenteze dela Reuniune și în urmă numai ne vom convinge că acele sunt frecventate de așa numiții „primus inter pares“ după definiția dlui Terebenț — și aceștia apoi vor vota concluse obligatoare pentru întreaga preoțime. În Reuniunile învățătoresci avem destule dovezi, de atari scuse sub diferite pretexte, aflăm acolo pedepse de bani ditate asupra celor indolenți, vedem acolo persoane tîrîte cu sila cari fără a zice o vorba fără a mai lua

parte la discuțiuni, se lauda că dîșii a fost la Reuniune. Mare lucru va fi, că nu vom păți și noi cu Reuniunea noastră ca și învățătorimea. Unde nu este însuflețire și simț de abnegare, și unde sila și pedepsa sunt luate drept cinosură — acolo vorbă de progres nu poate fi.

Acum să vedem care ar fi programul de acțiune pe basa căruia se va înființa Reuniunea noastră.

Fratele Terebenț ni-a pus în prospect un program de acțiune cam în termini vagi și în liniamente cu totul generale, anume: cererea reviziunii legilor politice bisericești, regularea congruei în alta formă pentru cei „cu opt clase“, prefacerea fondului nostru în fond de pensiune, cunoașterea cauzelor de neînțelegere dintre preoți și învățători. Lucruri mari, lucruri epocale cari aduse odata în rînd am fi cei mai bine-meritați pentru posteritate, — dar durere că aceste sunt numai ficțiuni nerealisabile — și sunt tot atâtea momente cari nici când nu vor putea forma obiect de discuțiune, fiind afară de cadrele restrinse ale unei Reuniuni și cari după natura lor pe baza autonomiei noastre, cad în competența Consistorului, sinodului eparchial și congresului nostru național, și cari foruri supreme întotdeauna, când preoțimea a fost atinsă în interesele sale și fără ca noi singuratici sau din colegii se fi cerut, au făcut cele mai energice demersuri, representațiuni la guvern și la dietă și pînă la înaltul Tron, și eu așa cred că demersurile și representațiunile esmise în mod officios dintr'un sinod eparchial, ori dintr'un congres național, unde sunt ca reprezentanți cei mai valoroși bărbați ai națiunii și cu trecut politic destul de prohat, firm și plin de demnitate — vor fi cu mult mai impunătoare decât cele esmise din sinul unei Reuniuni preoțești fără caracter officios, ne fiind prevăzute atari Reuniuni în legea noastră bisericească — în Statutul organic.

Prefacerea fondului nostru în fond de pensiune deși nerealisabilă, cade în competența delegaților noștri aleși din colegii pentru fondul preoțesc. Ei ca frați ai noștri vor chibzui bine și vor face tot ce numai e posibil ca dorința generală a preoțimei, ce încă nu e afirmată, să o aducă în îndeplinire — și să lucreze în consonanță cu interesele noastre a tuturor.

Causele de neînțelegere dintre preoți și învățători le știm de rost și nu mai e lipsă ca în reuniuni să le comunicăm. E vorba să le delăturăm, ceea-ce nu în reuniune se poate face, pentru-că ea nu e for judecătoresc, ci Consistorul nostru eparchial prin lege este îndreptățit și obligat ca să persecute din oficiu persoanele ce dau ansă de scandal și neînțelegere. Spre

mângăerea noastră trebuie să o spunem ca în timpii mai recentii Consistorul nostru eparchial a luat în programul său această chestiune și suntem siguri că încât cu blândețe nu va putea restabili ordinea în parochii — va aplica riguroasă legii disciplinare, — și ori-cât de mari prerogative va avea reuniunea noastră. totuși cu așa mare drept nu va putea fi investita ca să disciplineze factorii din parochii.

Stând astfel lucrul, sfatul meu ar fi ca să fim prudenți, — să nu pășim peste cadrele activității noastre pastorale, — să rămânem acolo unde apostolatul nostru ne demandă, *ca să fim pururea pază ne-adormită legii și limbii noastre strămoșești, să fim pururea lângă coasta poporului, de el să grijim ca de lumina ochilor noștri.*

Soartea noastră nu noi ne vom putea-o îmbunătăți, din propriile noastre forțe, ori-câte reclame și proteste vom face — ci poporul, acest isvor nesecat de bunătați. Alui soarte să o ușurăm, de alui bunăstare să ne îngrijim și atunci fără îndoială că și noi vom avea o viață mai dulce.

Grija despre soartea noastră să o concredem și mai departe organelor noastre superioare atât legislative cât și executive — cari și până acum au dat destule probe că se îngrijesc de soartea preoției. Mărturie ne sunt protocoalele sinodale și congresuale dela anul 1870 încoace.

Încă o mică reflexiune și să termin.

Înțeleg rațiunea inactivării Reuniunilor preoțești atunci, când preoția inspirată de divinitatea apostolatului său — benevol și nesilită de nimenea s'ar fi angajat la catechizare în școala, la exortare la prelegeri publice în zile de iarnă cu poporul în chestiuni de economie, de păstrare, de combaterea risipei și a luxului, despre combaterea ușurătății cu care poporul intră în datorii, despre neînstrăinarea pământului părinților sei, etc., la reuniuni de temerantă, la înfiin-

țarea de biblioteci populare și altele — în aceasta și numai în acest caz află de importanță inactivarea acestei Reuniuni, — până-când însă noi preoția în fața acestora vom sta reci și impasibili, — până-când noi figurăm numai ca spectatori indiferenți uitându-ne cu ochii noștri cum poporul nostru cu pași grăbiți merge spre ruină morală și materială ear' pământurile și averile lui de sute de mii se duc în mâna parvenților, — până atunci, participarea la conferințe și Reuniuni va fi numai o pierdere de timp și de bani, va fi numai o paradă fără cel mai mic rezultat, vom merge și ne vom întoarce fără a isprăvi ceva — și poporul în tăcere va merge pe calea ruinei.

Dacă preoția nu va fi însuflețită până la abnegare de sublimitatea apostolatului său; dacă dânsa nu va pune în practică aceste chestiuni de primul ordin ci se va legăna pururea în idealuri, fără ca acele să le și execute, — dacă ne vom mărgini bătându-ne pe piept numai publicând articole de lux, fără ca să ne punem pe lucru — înzadar vor fi toate opințiile noastre de vorbe de a ne salva poporul, de a ne îmbunătăți soartea — înzadar Reuniunile noastre, cari se vor mărgini numai la ședințe cu procese verbale, unde cei guralivi vor aduce decisiuni cu intențiunea premeditată ca nici-când să nu se realizeze, cu operate în cari se vor preamări fapte ce sunt proprietatea altora, ear' noi și ale noastre fapte vor fi departe de popor din sudoarea căruia trăim. Nu vorbe, ci fapte cari singure se vorbească de vrednicia noastră. Nu reuniuni ci să apucăm odată cu toții plugul regenerării poporului nostru de coarne și să lucrăm din greu și cu intensitate — și nu vor trece două decenii și vom vedea cu ochii roadele ostenelelor noastre.

Cheșinț, la 4 Februarie 1902.

Ilie Moșu,
preot.

PREDICA,

la Dumineca primă din pasesimi.

»În vremea aceea vrea Iisus să meargă în Galilea și a aflat pe Filip și i-a zis lui: Vino după mine.« (Ioan 1, 43.)

Iubiților Creștini!

Voința Mântuitorului Cristos a fost, ca credința noastră propovăduită de dânsul să nu rămână numai credința singuraticilor oameni, desbinați unii de alții, ci toți aceia cari vor primi sfânta sa învățătură, să formeze laolaltă o familie mai mare, o societate bine orânduită. Chiar pentru ajungerea țintei aceleia, însuși Mântuitorul își alege doisprezece Apostoli și astfel pune temelie societății creștine.

Acești doisprezece Apostoli, luminați de razele Dumnezeirei, de lumina cea de sus, deși oameni de rând și fără nici o învățătură, primesc cuvântul, primesc adevărul binevestit de Mântuitorul, și înarmați numai cu sabia cuvântului, luptă împotriva trupului, împotriva ispitei lu-

mești și împotriva tiraniei diavolului. Precum vedeți Mântuitorul întru împlinirea chemării sale nu a cerut ajutorul vre-unui împărat puternic pământean, nici a rugat pe cărturarii și fariseii evreești, ca să-i ajute să-și poată ajunge ținta sa, deși știa, că aceștia se bucurau de mare cinste înaintea poporului jidovesc; ci El și-a ales doisprezece oameni săraci și fără nici o trecere, cu cari a cucerit lumea, deși nu i-a provăzut decât numai cu arma crucii și cu sabia duhului. Acești doisprezece Apostoli în frunte cu Mântuitorul Cristos formează biserica cea dintâi, așadar cea dintâi societate creștină. Ei apoi lătesc legea nouă în lungul și latul lumii, ei sunt temelie, sunt fundamentul, pe care s'a așezat, pe care s'a clădit măreșta zidire a creștinătății. Și ori unde, ori încâtro alergau ei, binevestind Evangelia, pretutindenea întemeiau biserici și așezau păstori peste noii creștini, se sileau dar' și ei a urma pe Mântuitorul Cristos, adevărat a face din noii

creștini o societate, care să fie vrednică de înțeleptul ei.

Despre chemarea unuia din cei doisprezece Apostoli, despre chemarea lui Filip vorbește sfânta evanghelie de azi. »În vremea aceea vrea Iisus să meargă în Galilea și a aflat pe Filip, și i-a zis lui: Vino după mine!« (Ioan 1, 43.) Și cine era Filip? Era un evreu din Vitsaida, din orașul celor întâi chemați Apostoli, alui Andrei și alui Petru. Acest orașel era așezat pe muntele cel de către răsărit dela marea Genisaretului și era locuit mai numai de pescari. Altcum numele Vitsaida e cuvânt evreesc și însemnă casă de rugăciune.

În bucuria sa Filip aleargă să vestească și lui Natanail, care îi era frate de mamă, că a aflat pe acela, pe care îl așteaptă de de mult toate neamurile, că a văzut pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret, despre a cărui venire a prorocit Moisi și ceilalți proroci ai legii vechi. »Aflat'am pe Iisus, fiul lui Iosif, care este din Nazaret« a strigat Filip lui Natanail. »Și i-a zis lui Natanail: din Nazaret poate fi ceva, bine? zis'a Filip lui: vino și vezi.« Nazaretul era un orașel mic și nebăgat în seamă. Toată lumea aștepta ce e drept venirea lui Messia, dar' nimenea, așadar' nici Natanail nu se aștepta la aceea, că făgăduitul răscumpărător să vină tocmai din Nazaretul Galileii, de unde proroc nici odinioară nu s'a sculat. Eată de ce s'a mirat Natanail auzind că Iisus este din Nazaret și a zis lui Filip: »Din Nazaret poate fi ceva bine?« La această întrebare neașteptată Filip îi zice: »Vino și vezi!« Și mergând Natanail l'a văzut Iisus și l'a împințat cu frumoasele cuvinte: „Eată cu adevărat Israiliteanul întru care vicleșug nu este.« Ați auzit când-va o mai frumoasă împințare, ați văzut vre-odată mai măgulitoare primire? În adevăr Natanail s'a putut cu drept cuvânt simți cel mai fericit om din lume. Și ce cugetați, s'ar putea lăuda cine-va mai mult? S'ar putea vre-un om preamări cu mai alese cuvinte?

Și acum să ne cercăm pe noi! Să ne punem mâna pe inimă, să ne ispitim lăuntru nostru, și să ne întrebăm oare dacă Mântuitorul Cristos, care străbate inimile noastre și vede cu ochiul său cel neadormit toate cele ascunse ale noastre, ar cerca printre noi, cei ce ne fălim cu numele de creștini, aflare-ar oare macar un singur om, despre care să poată zice: »Eată acesta e un creștin adevărat, un creștin cu frica lui D-zeu, un creștin în care vicleșug nu este?« Trebuie să spunem adevărul, dar' tristul adevăr, că nu. Ne-am făcut cu toții răi, ne-am abătut dela calea adevărului, am părăsit căile virtuții »nu este cel ce face bunătate nu este până la unul.« — Nu — noi ascultăm sfaturile celui viclean, ascultăm sfaturile diavolului, urmăm a face voia lumii, și ne lăsăm trași de poftele ei ca Samson de cei

străini de neam, și ne lăsăm beți de nesățioasele poftes întocmai ca Olofern, urmăm dar' nu pe nevinovatul Natanail, ci pe vicleanul și răutăciosul Apostol Iuda. Da, poftelor vicleane urmăm noi; păcatele și nelegiuirile sunt feții nostri. Noi sărutăm, ce e drept sfânta Cruce, dar' călcăm legea și nesocotim credința noastră cea sfântă, pentru care fiul omenesc, Mântuitorul Cristos a suferit cea mai amară moarte, vârsându-și preacuratul său sânge pe lemnul Crucii. Și oare e lucru vrednic de numele de creștin acesta? Oare să cuvine să lucrăm noi așa? — Nu, — departe să fie de noi așa ceva. Departe să fie dela noi tot vicleșugul, toată răutatea, tot păcatul și nelegiuirea. Inima noastră să fie smerită, cugetul nostru să fie neîntinat. Deschilinit în aceste zile mari, în aceste zile de post și de pocăință, să ne silim a ne curăți sufletul și trupul nostru de toate păcatele, făcându-le pe acelea lăcaș cinstit și vrednic de a primi în ele preacuratul trup și cinstitul sânge al dulcelui nostru răscumpărător. Numai așa lucrând vom putea auzi: »eată cu adevărat creștinul întru care nu este vicleșug.«

Mirat de cuvintele Mântuitorului îl întrebă Natanail zicând: »De unde mă cunoști?« Răspuns'a Iisus și a zis lui: »mai înainte până nu te-a chemat pe tine Filip, când erai sub smochin te-am văzut«. Nu știa Natanail cu cine vorbește, nu pricepea el, că Mântuitorul, făgăduitul Messia, este Acela, care l'a împințat pe dînsul cu atâta iubire, cu atâta dragoste părințească; nu știa el, că Dumnezeu este Acela, pe care l'a întrebat, pentru-că cine dintre oameni știe ale omului, singur numai duhul omului? Isus însă ca D-zeu a cunoscut inima, a cunoscut lăuntru lui Natanail, și chiar pentru aceasta a și putut mărturisii de el cuvintele: »Eată... israiliteanul întru care vicleșug nu este«. — Dar' îndată-ce M-rul Cristos îi răspunde: »Mai înainte, până ce nu te-a chemat pe tine Filip, când erai sub smochin te-am văzut«, îndată i-se luminează mintea lui Natanail, i-se deschid ochii sei sufletești, și plin de rîvnă pentru Mântuitorul, a strigat din inima sa: »Ravvi — ce se tâlcuește, învățătorule — tu ești fiul lui Dumnezeu, tu ești împăratul lui Israil«. O singură dovadă de deservire a dat Mântuitorul Cristos, un singur semn dumnezeesc a arătat Dînsul lui Natanail, atâta că l'a cunoscut cine e, atunci când l'a văzut sub smochin, și a fost de-ajuns, ca să scoată din peptul lui Natanail mărturisirea: »Ravvi! Tu ești fiul lui D-zou, tu ești împăratul lui Israil«. Adecă: Învățătorule! Învățătorule! Tu ești învățătorul popoarelor, Tu ești lumina, calea, adevărul și viața, Tu ai adus pe pământ pacea, dragostea și nădejdea, Tu ai venit să împaci pe oameni cu Dumnezeu, și duci pe oameni prin făclia dreptății la D-zeul ceresc și părintele tuturor, Tu ești prorocitul

Messia, fiul împăratului David, Tu ești dar împăratul lui Israel.

Așa este. Cristos e într'adevăr fiul lui D-zeu. El este împăratul lui Israel. Veniți dar iubiți creștini, să strigăm și noi cu Natanail și să zicem: Tu ești Cristosaze raza Tatălui, Tu ești fiul D-zeului nostru, Tu ești împăratul veacurilor, Tu ești nădejdea și acoperământul creștinilor.

Auzind Mântuitorul Cristos mărturisirea lui Natanail, îi zice aceluia: »Căci am zis ție, că te-am văzut sub smochin, crezi: mai mari de acestea vei vedea«. Îl întărește dar și mai mult pe Natanail în credința sa, îi făgăduiește chiar că mai mari de acestea va vedea, și într'adevăr așa s'a și întâmplat, căci: »cine e Dumnezeu mare ca Dumnezeuul nostru, Tu ești Dumnezeuul, care faci minuni«. Și câte minuni a lucrat M-rul, câți bolnavi a vindecat cu cuvântul numai, câți morți a înviat cu a sa putere? Și toate acele minuni, trebuie să nască în noi pe de-o parte dragostea cea mai desevirșită către Dumnezeu, ear de altă parte să ne întărească și mai mult în credința, că într'adevăr Cristos a fost și este fiul lui Dumnezeu, este chivernisitorul tuturor celor văzute și nevăzute, El vede toate cele din ceriu și știe toate cele de pe pământ, fiind întotdeauna pretutindenea, El cunoaște deplin și fără sminteală toate gândurile omului; ear noi în fața Dinsului să cade să ne plecăm cu smerenie, căci ce suntem noi? »Praf și pulvere, care o bat vânturile«.

Apoi în auzul tuturor a adaus a zice Cristos Mântuitorul: »Adevăr, adevăr zic voue, de acuma veți vedea ceriul deschis și pe îngerii lui D-zeu suindu-se și pogorându-se peste fiul omenesc«. S'a preamărit Mântuitorul în și prin minunile Sale, s'a preamărit înaintea învățăcelilor sei: Petru, Iacov și Ioan la schimbarea Sa la față,

dar' preamărirea Sa și-a ajuns adevărata sa pînire atunci, când lucrul mântuirii neamului omenesc era săvârșit. Atunci îngerii împreună cu oamenii s'au veselit, omul din rob păcatului s'a făcut fiu și moștean împărăției cerești, însăși firea noastră a omenimei celei mult înglodate în noroiul fărădelegilor s'a făcut părtaș de cea mai mare preamărire, ea a fost luată de Mântuitorul și pusă de-adreapta Tatălui, asemenea și la un loc cu dumnezeirea. Se poate o mai mare vrednicie pentru neamul omenesc? Și ce e mai mult, Mântuitorul s'a făgăduit a fi cu noi până la sfârșitul veacului. — O! Dumnezeule! Cum să-Ți mulțămim? Cu ce cuvinte să Te laudăm pe Tine, cela ce ai iubit cu nemărginită iubire neamul omenesc? Buzele noastre nu sunt vrednice a-Ți aduce Ție laude, Ție Celui, ce ne-ai făgăduit, că vei petrece de-apurarea cu noi, Ție celui ce de bunăvoie Te-ai adus jertfă Tatălui, ca să înviezi pe Adam cu tot neamul, Ție celui, ce ai frânt încuietorile iadului și ne-ai deschis nouă ușile ceriului. În neputința firei noastre Te rugăm dar: trimite în inimile noastre de-apurarea lumina ta cea cerească, ca vecinic să umblăm în cărarea poruncilor Tale. Ear noi ne făgăduim, că tinzindu-ne preasfântul Tău ajutor, ne vom silii din tot sufletul a lăpăda din sinul nostru ori-ce faptă vicleană și răutăcioasă și vom îmbrățișa faptele luminei, faptele bunătații și a dragostei creștinești. Așa, Dumnezeule preasfinte, Cela-ce precum ai chemat pe Filip, să-ți urmeze Ție, așa ne chemi și pe noi în fiecare ceas, ca să Te urmăm, îndură-te și petreci între noi, în moștenirea Ta, în toate zilele vieții noastre. Amin.

Moise Popoviciu,
preot.

PREDICĂ *)

pentru Dumineca Iăsatului de brânză.

»Și când postiți nu fiți ca fățarnicii triști, că-și smolesc fețele sale, ca să se arate oamenilor postindu-se; adevăr zic voue că-și ia plata sa«. Matei c. 6 v. 16.

Iubiților Creștini!

În Palestina, pământul sfânt unde Mântuitorul lumii s'a născut și a petrecut ca om, este clima caldă. Ca în toate țerile calde, și în Palestina, pe timpul Mântuitorului, căldura cea mare influență neplăcut asupra corpului. Mai ales fața suferia de plesniri cau-

sate de arșița soarelui. În contra acestui rău evreii aflaseră un mijloc de scutare, că-și ungiu fețele și capul cu unt. Dar' voiau totodată să delătore și mirosul cel greu al trupului pricinuit de căldură. De aici apoi în chip de lux s'a introdus obiceiul, că mai ales în zile de bucurie, la ospete, petreceri și sărbători își ungiu fețele și capetele lor, ca o decorație a trupului.

Altecum făceau ei însă în vreme de întristare. Nici se spalau nici se ungiu, ci din contră își smoliau fețele voind astfel prin semne din afară să exprime durerea și jalea dinlăuntru. Această datină o practicau iudeii și în vremea postului.

Fost-au însă oameni pe timpul Mântuitorului, cari nu din inimă își arătau părerea de rău cea dinlăuntru,

*) Aceasta cu schimbarea esordului se poate folosi și în altă Duminecă a postului.

ales în timpul postului, ci numai din fățarie, ca să se arate oamenilor, că postesc. Aceia erau fariseii.

Dar precum în toate, așa și în ale postului fățaria este urită de oameni și urgisită de Dumnezeu. De aceea în sfânta evanghelie de azi ați auzit, cum M-rul Cristos biciuește fățaria fariseilor zicând: „Și când postiți nu fiți ca cei fățarnici triști, că-și smolesc fețele sale, ca să se arate oamenilor postindu-se; adăvăr zic vouă, că-și iau plata lor“. Mat. c. 6 v. 16.

Durere iubiților, noi încă avem în timpul nostru două feluri de oameni, cari batjocoresc postul, unii sunt cari fățaresc ajunarea, ca fariseii. Alții sunt, cari cu totul au alunecat din calea legii lui Cristos, anume: neagă postul, zicând că acela nu e lăsat de D-zeu.

Deci astăzi luând îndemn din însăși cuvintele Mântuitorului nostru, despre ce aș pute eu să vorbesc mai cu folos iubiților, decât despre post?

În cuvântarea mea de azi voiesc a vă arăta în contra celor ce neagă postul, că: *postul e lăsat de Dumnezeu, pentru mântuirea sufletelor.*

O! Dulce Iisuse! Păstorule al nostru! care pentru a noastră mântuire ai venit la noi și ni-au dat lege și prin lege ne-ai arătat calea care duce la mântuire, prin post și prin rugăciune, cu umilință mă rog: dă-mi mie servului tău tăria cuvântului azi, să pot vesti legea ta, să conving pe credincioșii mei, turma ta aleasă, cumcă postul este așezământul tău!

Fiți ascultători fraților!

* * *

De aș vorbi ori-cât despre om, nu pot să-l apreciez mai bine, fără să am în vedere scopul pentru care e zidit. Anume: omul e destinat pe lume să fie o ființă fericită. Pentru fericire i-a dat Dumnezeu omului raiul, pentru fericire i-a dat legea sa. Raiul îl primii omul înainte de păcat, ear legea descoperită alui Dumnezeu o primii după săvârșirea păcatului. Putem zice, că legea descoperită alui Dumnezeu, și cea veche și cea nouă, este o urmare a păcatului strămoșesc. Și cum se explică aceasta? Eată așa! Dacă strămoșii noștri nu călcau porunca lui D-zeu, nu ar fi fost pedepsiți, ci rămâneau tot în starea cea fericită. Păcătuiind omul, trebuia să fie pedepsit cu pierderea fericirii celei dintăiu. Dar Dumnezeu părintele nu părăsește cu totul pe fii sei, ci poartă grijă de ei mai departe, spre a-i aduce cu timpul earăși la fericirea cea dintăiu, perdată, după-cum scris este, că: „Dumnezeu nu voește moartea păcătoșului, ci ca să se întoarcă și să fie viu“. Spre acest scop apoi a descoperit Dumnezeu omului voia sa, adecă i-a dat legea, la început prin Moise și ceialalți proroci, eară mai pe urmă prin fiul seu Cristos. Și ce s'a scris prin lege? În lege s'a scris, ce are omul să facă și ce să nu facă pentru mântuirea sa. Unul dintre mijloacele mântuirii omului, cuprinse în lege este iubiților mei: postul.

Și ce este postul? Postul este: înfrânarea omului dela mănări și bături, cari ațită poftele trupului și-l împing la săvârșirea păcatelor. Sf. apostol Pavel zice că: „măncarea nu ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu“ I. Corint. c. 8 v. 8. Ear în alt loc tot apostolul Pavel zice: „Bine e a nu mânca carne și a nu bé vin, nici a face ceva întru care să poticnește fratele tău“ Rom. c. 14 v. 21. Așadară mănarea cărnii și bătura vinului sunt recunoscute de apostol, ca mijloace, cari aduc poticnire omului.

Dar' cum ne poticnim? Eată cum! Omul îm-
buibat în mănări și bături hrănește poftele; ear
acestea sunt isvorul la toate relele. Din îm-
buibare

isvorește desfrăul, curvia, nerușinarea. Îm-
buibarea naște lăcomia după măriri și averi, ori împetrestă pe
omul robit de ea și-l aruncă în brațele altor patimi.
și mai urite, cum e: nemilostenia, minciuna, înșelăciu-
nea și furtul. Unde sunt apoi: sumeția, fățaria, cle-
vetirile, dușmăniile, certele și altele asemenea păcate,
cari toate își au isvorul în îm-
buibările trupesti? Dar
câte ucideri și nedreptăți se săvârșesc prin îm-
buibare? Irod, împăratul, oare nu prin îm-
buibarea în mănări și
bături săvârșește cel mai crud păcat, că dă
uciderii pe cel mai mare proroc, pe botezătorul Ioan? Bogatul
cel nemilostiv, ori nu prin îm-
buibare și-a împetrit
inima sa, încât nu i-a fost milă de un sărac lipit
ca Lazar și știți urmarea că: după moarte
săracul Lazar ajunge în
sinul lui Avraam, eară bogatul în
munca iadului. Dar întrebați-vă pe voi
înși-vă fraților, și veți afla
chiar în comuna aceasta, câte fapte
rele se vor fi săvârșit până
astăzi în urma îm-
buibărilor trupesti pe cari
trecutul le acopere? Deci îm-
buibarea, în-
destulirea poftele trupesti sunt
cel mai mare dușman al omului.
De aceea contrar îm-
buibării a lăsat D-zeu
postul.

Postul este mijlocul, care-l duce pe om la umi-
lință, milostenie, iubirea de Dumnezeu și de-
aproapele. Postul înriurește binefăcător
asupra corpului, pentru-că prin post se
întărește sănătatea, se curăță sângele,
se întărește nervii, trupul întreg devine
vioiu; ear sufletul se întărește în
contra tuturor ispitelor ce vin din
afară Ceea-ce este pentru corabie
ancora, pentru cal frăul și pentru
fiarele sălbatice cușca: pentru om
este postul. Postul îl ține pe om
departe de primejdiile vieții și-l
face rivnitor de fapte bune, cari sunt
tot atâtea trepte prin cari omul se
ridică la Dumnezeu.

Natura omului este înclinată spre bine și spre
rău. În urma libertății, ce omul a primit
dela D-zeu și a închinărilor sale, poate
săvârși sau bine sau rău, la ce
contribuiesc mult și împrejurările
între cari omul săvârșește fapta.
Când împrejurările între cari
trăește omul sunt bune, săvârșește
fapte bune. Când împrejurările sunt
rele, acelea au influență rea asupra
omului și acesta păcutuește.
Ascultați un exemplu cunoscut
fraților! Adam și Eva în raiu au
fost fericiti. Ei erau liberi, dar' cu
înclinare și spre bine și spre rău.
Dacă nu era împrejurarea, ca
șarpele să-i îndemne a păcătui în
urma înclinării spre rău, ei nu
mâncau din pom. Tot așa, dacă mai
era cineva să le aducă aminte de
poruncă și să-i îndemne a o ține,
încă nu mâncau din pom. Deci
împrejurările încă hotăresc pe om
la săvârșirea faptelor.

Dumnezeu lasă pe om să săvârșască
fapta care voește, că pentru aceea l'a
dăruit cu voie liberă. Ați auzit
parabola despre fiul cel rătăcit,
cum părintele său l'a lăsat în
voie, nu l'a oprit pe el a-și lua
partea din avere și a 'și-o
cheltui cum va voi! Tocmai așa
Dumnezeu, pentru libertatea ce a
dat-o omului, îl lasă în voie a
face bine sau rău. Cu darea
legii însă a voit Dumnezeu a pune
omului „îmbolditor trupului“,
dându-i postul ca îndemn la
împlinirea binelui.

Oamenii au fost totdeauna convingși
despre însemnătatea postului, atât în
legea veche, poporul evreesc, cât și
în legea nouă creștinii. Știau că
măncările și băturile iritează
poftele spre păcate; dar' știau și
aceea, că postul potolește poftele
și reține omul dela fapte rele.
În legea dumnezeiască se află
nenumărate locuri cari arată, că
prin post chiar și oameni
păcătoși s'au îndreptat și au
dobândit ertare și bunătate
dela Dumnezeu. Și se știe
iubiților, că Dumnezeu pe
cei păcătoși nu-i ascultă, ci
numai pe cei drepti. Deci prin
post oamenii se îndreaptă și
curăță de păcate.

Așa despre Moise prorocul ne spune Sfânta Scriptură, că înainte de primirea tablelor legii dela Dumnezeu, în 40 de zile și 40 de nopți a postit. „Și a fost acolo Moisi înaintea Domnului, 40 de zile și 40 de nopți, pâne nu a mâncat și apă nu a bătut și au scris Moisi pe table cuvintele acestea ale legăturii“. (Eșire c. 34 v. 28).

Ilie prorocul după săvârșirea minunii, când a primit foc din cer pentru arderea jertfei — prigonit fiind de împărăteasa Iezavela, mergând spre muntele Horiv a ajunat 40 de zile și 40 de nopți. „Și s'au sculat și au mâncat și au bătut și au mers cu virtutea mâncării aceea 40 de zile și 40 de nopți, până la muntele Horiv.“ (III. Împărăților c. 19. v. 8.)

Dar' ați auzit iubiților, de postul ninivitenilor prin care și-au mântuit cetatea lor, care era destinată perzării pentru fărădelegile lor. Și postind și oamenii și dobitoacele și rugându-se lui D-zeu au întors mila lui precum se scrie la Iona Prorocul: „Încă 3 zile și Ninive se va prăpădi și au crezut oamenii din Ninive lui D-zeu și au propovăduit post și s'au îmbrăcat cu saci dela mare până la cel mic al lor.“ (Iona c. 3, v. 5.)

De câte ori nu pomenește David prorocul în psalmii săi postul, care l'a ținut pentru învingerea vrăjmașilor și dobândirea iertării dela D-zeu? Așa în psalm 34, v. 15 și 16 zice: „Și eu când mă bântuia ei, mă îmbrăcam cu sac și smeriam cu post sufletul meu“.

Lui Ioil prorocul, însuși D-zeu îi poruncește să spună poporului ca să postească astfel: „Și acuma zice Domnul D-zeul nostru: întoarceți-vă către mine din toată inima voastră și cu post și cu sac și cu plângere și cu tănguire.“ (Ioil c. 2, v. 12.)

Nu sunt însă numai acestea urme pentru post în Testamentul vechi, iubiților! ci nenumărate locuri sunt, cari toate ne arată, că poporul ales al lui D-zeu și mai ales prorocii, prin post s'au apropiat de D-zeu, ear D-zeu i-au binecuvântat pentru aceea.

Dar' să privim și preste partea cea mai însemnată a Istoriei sfinte, în Testamentul nou, să vedem ce dovezi vom afla pentru post.

Oare ce vor zice dușmanii postului, dacă li spun, că însuș Domnul Cristos, care ni-a dat legea, înainte de a începe învățătura sa, a postit: 40 de zile și 40 de nopți, precum scrie Luca evangelistul: „Patruzeci de zile ispitindu-se de diavolul și nu au mâncat nimica în zilele acelea și sfârșindu-se acelea, mai pe urmă au slămănzit.“ (c. 4, v. 2.) Și eată iubiților! Iisus ca D-zeu nu tocmai avea lipsă de post, ca prorocii și ceilalți oameni ai legii vechi, cari prin post căutau îndreptare și bunătate dela D-zeu. Ci el precum a cerșpuns altor recerințe ale legii, așa prin post a voit să dovedească aceea, ce a afirmat despre sine zicând: „să nu gândiți, că am venit să stric legea, ci s'o plinesc.“ (Mat. c. 5, v. 17.)

Dacă Mântuitorul Cristos, ca plinitorul legii s'a supus postului, cum ne-am pute închipui ca următorii lui, Apostolii, atât de fideli învățaturii lui, să nu fie împlinit această cerință a legii. Despre postul lor încă aflăm nenumărate locuri în Testamentul nou. Eată! ce se scrie în Faptele Apostolilor: „Și slugind ei Domnului și ajunând au zis Duhul sfânt: osébiți mie pe Varnava și pe Saul la lucrul care i-am chemat pe ei. Atunci ajunând și rugându-se și puindu-și pe ei mânilor i-au slobozit.“ (F. A. c. 13, v. 2, 3) Ear' la alt loc scrie: „Și hirotonindu-le lor preoți pe la biserici, rugându-se cu posturi i-au lăsat pe ei domnului, întru care au crezut.“ (F. A. c. 13, v. 23.) Eată dară că și înșiși Apostolii au postit. Dar' să nu trec cu vederea fără a aminti că și Ioan Botezătorul încă 40 de zile a postit,

ear' mai încoaci toți sfinții bisericei în post și rugăciune și-au petrecut vieța.

După-ce m'am provocat la atâtea locuri ale Sfintei Scripturi, credcă v'ați convins iubiților, că postul nostru de astăzi este înscris în legea lui D-zeu, atât în Testamentul vechi cât și în cel nou.

Oare îi trebuie cuiva mai puternice dovezi decât acestea, ca să nu se îndoască în ceea-ce am zis la început, că postul este așezat de D-zeu, pentru mântuirea sufletelor? Dar' cred, că v'ați convins din cele ce v'am cuvântat și despre aceea, cum-că prin post s'au mântuit suflete.

Așadară dacă alți oameni pentru mântuirea lor au avut lipsă și au tras folos din post, întreb: cum s'ar pute încumeta dintre noi cineva a susține că postul ar fi numai un obicei fără vr'o însemnătate? Oare suntem noi creștinii cei de azi, măriți pentru nume, dar' mici pentru fapte, mai presus decât prorocii și Apostolii sau chiar decât însuși Domnul nostru Iisus Cristos, care prin post s'au mărit pe sine?

Eată, întrebări iubiților, la cari răspunsul de sine are să urmeze: că, noi nu suntem mai presus decât toți sfinții cari au postit, ci suntem mai fățarnici decât fariseii, cari voiesc a resturna legea lui Cristos.

Dar nu! Sunt între noi iubiților! încă creștini evlavioși, cari țin la sfințenia postului. Acestora li sfătuesc să păstreze și în viitor usul sfintei noastre biserici pentru post, că bun lucru fac.

Celor cari se elatină în credință și voiesc a se lăpăda de post, li recomand să asculte nu de mine, ci de cuvintele St. Apostol Pavel, care zice: „Credincios este cuvântul, că de am murit cu Cristos, împreună cu densusl vom și învia; de răbdăm împreună cu densusl vom și împărăți; de ne vom lăpăda de el și el se va lăpăda de noi.“ (Tim. c. 2, v. 11 și 12.) Deci: cela-ce se lăpădă de post se lăpădă de legea lui Cristos, și cela-ce să lăpădă de legea lui se lăpădă de însuș Cristos; ear cel-ce se lăpădă de Cristos, și Cristos Domnul nostru se va lăpăda de el.

Nădăduind iubiților mei fii! că între voi vor fi puțini fățarnici, cari prin smolirea fețelor să-și arate postul, dar' cu atât mai puțini dușmani ai acestui așezământ, cari ar îndrăzni să-l nege, vă sfătuesc părintește: că aflându-vă acum în postulul mare nu pregetați a profita de el! Urmați esempleror prorocului Ilie, alui Ioan Botezătorul și al Mântuitorului Cristos, cari în pustie, retrași dela sgomotul lumii au postit; retrageți-vă și voi în acestea 40 de zile în asilul nostru, în biserică și urmați învățăturilor ei! Nu numai înfrânându-vă dela mâncări și bături, ci mai vartos dela faptele cele rele; pentru-că să știți: cum-că, „nici curvarii, nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici ocăritorii, nici răpitorii, împărăția lui Dumnezeu nu vor moșteni.“ (I. Cor. c. 6, v. 9, 10.) Deci grăbiți fraților! Ce întârziați? Eată e timpul postului! Aci e vremea să vă curățiți păcatele! Pregătiți-vă cu vrednicie pentru sfânta împărtașire, că eată! vă așteaptă sfântul trup și sânge al Domnului nostru Iisus „care pentru voi și pentru mulți se dă spre ertarea păcatelor.“ Grăbiți! Amin.

Bărăteaz, în 16 Februarie 1902.

Nicolae Crișmariu;
paroch.

CRONICA.

* Preasfinția Sa domnul Episcop diecesan a fost felicitat din toate părțile la ani-

versarea anului al 66-lea al rodniceii sale vieți, care sa împlinit Duminecă în 17 Februar. În Arad a pontificat la serviciul liturgic P. C. Șa dl archimandrit Augustin Hamsea asistat de protosincelul Ioan Ignatie Papp, ieromonachul Roman Ciorogariu, preoții de mir Gavriil Bodea și Vasilie Olariu, mai departe de diaconul Dr Teodor Botiș.

În aceeași zi la utrenie a predicat cetetel cleric de cursut al III-lea Victor Fildan. Precum se știe, Preasfinția Sa ca fost profesor de retorică introdusese predicile clericilor în biserică și dela începutul păstoriei sale arhieresti a format una din principalele preocupățiuni pregătirea candidaților de preoți pentru cuvântul lui Dumnezeu. Șirul acestor predici s'a început dar chiar în ziua nașterii Preasfinției Sale.

* **De ale fondului preotesc.** Comisiunea esmisă de ultima adunarea generală a fondului preotesc s'a intrunit și a lucrat în 18 și 19 Faur, fiind de față Gerasim Sêrb protopresbiterul Belințului, Ioan Morariu parochul Măderatului, Terențiu Oprean parochul Cenadului sêrbesc și ieromonachul Roman Ciorogariu. Comasiunea a început cu multă rîvnă lucrarea grea și speră a ajunge la o soluțiune satisfăcătoare pentru toți. »Chestiunile deschise» au contribuit și până acum la clarificarea chestiunii și credem că discuțiunea ne va duce tot mai aproape de țintă.

* **Protopop la Mercurea,** în Archidieceasă, a fost ales d-l dr G. Proca, profesor seminarial în Sibiiu, fost redactor la »Biserica și Școala.»

Concurse.

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia »Biserica și Școala« se publică de nou concurs pentru îndeplinirea definitivă a parochiei **Govoșdia**, ale cărei venite sunt: a) Usufructul pământului parochial, constător din 12 jug. cat.; b) Birul dela 49 case câte una măsură cucuruz sfărîmat, ear' dela jeleri câte 1/4 măsură de cucuruz sfărîmat; c) Stolele îndatinat; d) Grădina parochială și e) întregirea din vistieria statului (congrua), pentru preoți fără 8 cl. gimn. cu suma anuală de 432 cor. respective 632 cor., în care sunt cuprinse 100 cor. ca relut pentru cvartirul fiitorului preot.

Toate venitele dau suma recerută pentru parochii de clasa a III-a.

Recurenții sunt avisați a-și trimitte recursele adresate comit. par. concernent și ajustate conform prescriselor Regulamentului pentru parochii, pe calea P. On. oficiu protopresbiteral din Buteni (N.-Butyin) și a se presenta în Sfânta biserică în care-va Duminecă sau sêrbătoare spre a-și arêta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: IOAN GEORGIA, m. p. ppresbiter.

În urma decisiunii Venerabilului Consistor gr. ort. din Arad Nr. 561/902 pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemisat pe lângă veteranul pa-

roch Ambrosiu Popescu din Zăbalt, protopresbiteratul Lipovei, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în »Biserica și Școala«.

Dotățiunea se compune din folosința sesiunii parochiale, grădina parochială, birul și ștolele usuat precum și întregirea dotățiunii preoțesti din vistieria statului, după cvalificațiunea alesului.

Din dotățiunea de sus capelanul ales se va bucura de jumătate. Contribuția erarială după pământurile parochiale o vor solvi usufructorii.

Pentru dotățiunea de sus alegându-l capelan va avé a conduce oficiul și a împlini toate serviciile și funcțiunile obveninde în parochie.

Parochia fiind de clasa III. dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrisă în regulamentul pentru parochii.

Recurenții sunt avisați, a-și trimitte recursele adresate comitetului parochial concernent și ajustate conform prescriselor regulamentului pentru parochii, subsemnatului protopop în Lipova (Lippa) până la termenul su-indicat precum și conform ș-ului 18 din regulamentul să se prezenteze în Sfânta biserică din Zăbalt în vre-o Duminecă ori sêrbătoare spre a-și arêta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA, protopop.

—□—

Conform concludului Ven Consistor. gr. or. din Oradea-mare din 28 Decemvrie 1901 Nr. 2205 pentru îndeplinirea parochiei **Cusiș** se escrie concurs nou cu termin până la 9/22 Martie a. c.

Emolumentele sunt: a) pământ parochial de 8 jugere și două cemetarii, contribuția o plătește comuna; b) dela 145 numere de case câte o zi de lucru sau 1 coroană; c) stolele îndatinat; d) întregirea dotăției dela stat 405 cor. 66 fil. pe viitor 605 cor. 66 fil.; și e) relut de cortel 80 coroane.

Recurenții vor avea a-și trimitte petițiunile instruate cu documentele recerute subsemnatului protopop în Beiuș până la terminul defipt.

Cusiș, la 9/22 Februarie 1902.

Comitetul parochial

În conțelegere cu mine: VASILIE PAP, protop Vașcoului.

—□—

Conform ordinațiunii Venerabilului Consistor rom. gr.-or. din Arad, dela datul 2/15 Ianuarie a. c. Nr. 8772/902 se escrie concurs pentru îndeplinirea parochiei de clasa II. din **Totvaradia** — devenită vacantă prin strămutarea Prea Onoratului Domn protopresbiter-paroch Vasilie Beleş la Arad, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt următoarele: 1) una sesiune parochială constătoare din 32 jugăre pământ; 2) casa parochială cu doue intravilane; 3) stoala și birul usuat dela parochieni, precum și întregirea dela stat după cvalificațiunea alegândului paroch.

Recurenții sunt avisați ca recursele lor, instruite cu documentele de cvalificațiune pentru parochii de clasa II. adresate comitetului parochial din Totvaradia în termenul sus indicat, să le subștearnă Reverendisimului Domn Vasile Beleş protopop în Arad, precum și pe lângă observarea ș-lui 18, din Regulamentul pentru parochii, a se presenta în vre-o Duminecă ori sêrbătoare în sfânta biserică din Totvaradia pentru a celebra, respective a predica și cânta.

Dat din ședința comit. parochiei Totvaradia ținută la 20 Ianuarie (2 Februarie) 1902.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, adm. ppresbiteral.